

GÖTEBORGS MUSEUM

ETNOGRAFISKA AVDELNINGEN

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1942

SÄRTRYCK UR GÖTEBORGS MUSEI ÅRSTRYCK 1943

ETNOGRAFISKA AVDELNINGEN

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1942

EKONOMI:

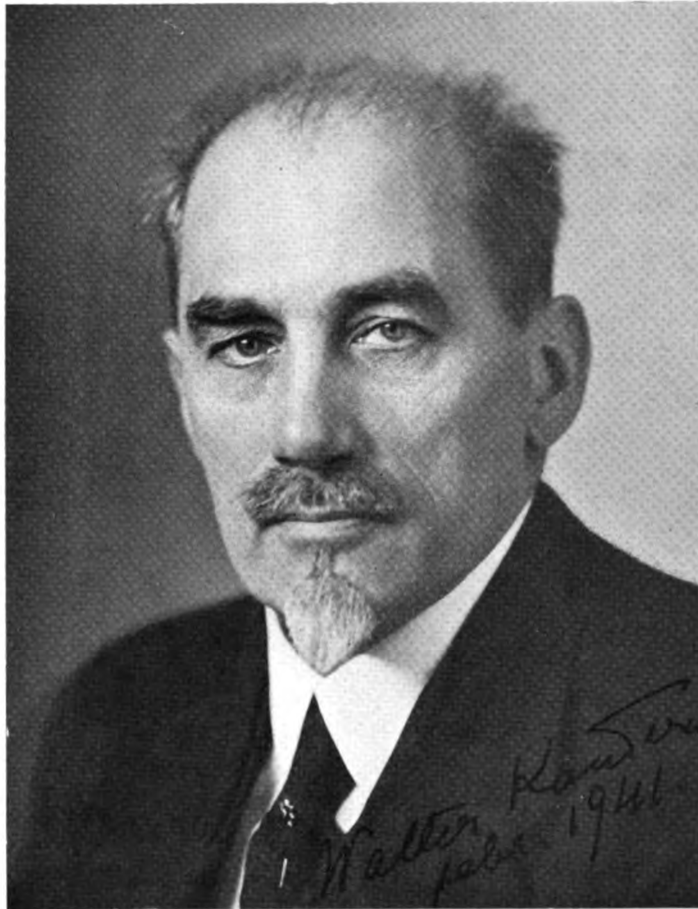
Inkomster:

Till samlingarnas ökande, anslag	600: —
» » » saldo från 1941	450: —
» » konservering, anslag	500: —
» institutionens omkostnader, anslag	1.800: —
» extra arbetshjälp, anslag	1.600: —
» bokinköp, anslag	600: —
» installation, anslag	1.000: —
» resekostnader, anslag	300: —
Konto för av avdelningen försålda böcker	93: 61
» » » » » » , saldo från 1941	0: 76
» » gåvomedel	1.725: —
» » » , saldo från 1941	5: 19
Summa kronor	8.674: 56

Utgifter:

Till samlingarnas ökande	656: —
» » » , saldo till 1943 konto	394: —
» samlingarnas konservering	500: 46
» institutionens omkostnader	1.802: 81
» extra arbetshjälp	1.608: 47
» bokinköp	599: 55
» » , saldo till 1943, konto	0: 45
» installation	1.000: —
» resekostnader	300: —
Utbetalt från konto »försålda böcker»	90: 77
Saldo till 1943, konto »försålda böcker»	3: 60
Utbetalt från konto »gåvomedel»	1.730: 19
Summa kronor	8.686: 30
Överskridande avsett att täckas med 1943 års anslag	11: 74
Summa kronor	8.674: 56

WALTER KAUDERN
IN MEMORIAM

Den 16 juli 1942 avled i Göteborg intendenten vid museets etnografiska avdelning fil. doktorn WALTER KAUDERN. Den 24 mars hade han fyllt 61 år.

KAUDERN var en både mångsidig och grundlig forskare. Hans huvudämne var från början zoologi, inom vilket ämne han gjort sig ett aktat namn, och det var som zoolog han 1906—07 företog sin första resa till Madagaskar, men hans intressen räckte till även för geologi, botanik och etnografi, och han samlade även på dessa områden. Åren 1911—12 vistades han åter på Madagaskar, nu i sällskap med sin hustru, som då och allt framgent var honom ett stöd i allt hans arbete, ute och hemma. Efter återkomsten blev han assistent vid Riksmuseets vertebratavdelning, men lämnade snart denna befattning för att efter någon tid anträda en zoologisk-etnografisk expedition till Celebes, som kom att räcka i fyra år. Den etnografiska samlingen torde vara en av de fullständigaste som någonsin gjorts inom detta område; en fjärdedel, 758 nummer, tillhör Göteborgs Museum. Bearbetningen tog formen av ett omfångsrikt verk, Ethnographical Studies in Celebes, av vilket vid KAUDERNS frånfälle 5 band, tillsamman över 1.600 sidor, utgivits och en sjätte och avslutande del förelåg så gott som färdig. Goda utsikter finnas att den snart skall utkomma av trycket. Detta KAUDERNS huvudarbete imponerar icke blott genom sitt

omfång, utan i ännu högre grad genom sin gedigenhet och utomordentliga noggrannhet in i minsta detalj, egenskaper som utmärkte honom i allt vad han företog sig.

Något år efter återkomsten från Celebes slog KAUDERN sig ned i Göteborg, där hans museala skicklighet togs i anspråk vid uppställandet av vissa delar av skådesamlingen i Naturhistoriska Museets nybyggnad, och 1928 förordnades han att förestå dess geologiska avdelning; KAUDERN hade god geologisk skolning och har skrivit flera uppsatser i detta ämne. Avlöningen var mycket obetydlig, men KAUDERN tog ingalunda sin uppgift som någon bisyssla. Resultatet blev också en omdaning, som gav oss ett geologiskt museum av vilket skolorna flitigt begagna sig.

Vid ERLAND NORDENSKIÖLDS död 1931 blev KAUDERN t. f. föreståndare för den etnografiska avdelningen och följande år dess chef. NORDENSKIÖLD och hans museum hade internationellt rykte. Som en av sin tids främsta amerikanister och ledare av ett flertal forskningsföretag till tropiska Sydamerika hade NORDENSKIÖLD självfallet även som museiman främst inriktat sig på denna världsdel och där åstadkommit glänsande resultat. KAUDERN gjorde till sin uppgift att utan att eftersätta de amerikanska intressena låta även andra världsdelar komma till sin rätt, i den mån samlingar funnos eller kunde skaffas, varigenom museet ännu bättre skulle fylla de krav den stora allmänheten och skolorna måste ställa på detsamma. Mycket material, vida mer än vad folk i allmänhet visste, låg sedan länge magasinerat, och genom att vårda äldre förbindelser och knyta nya kunde KAUDERN på viktiga punkter komplettera samlingarna. Vid montering och uppställning tillgodosåg han i lika mån pedagogiska, vetenskapliga och estetiska intressen, och man vågar nog säga att han lyckats göra det bästa möjliga av lokaler som ur museiteknisk synpunkt äro allt annat än idealiska. Vi ha kunnat följa gången av hans arbete och ha sett den ena salen efter den andra framstå i nytt skick. Här skall blott erinras om de lappländska, grönländska, polynesiska och indonesiska samlingarna, som tidigare ej varit utställda och f. ö. till stor del nyanskaffats. Konstnärlig begåvning är en tillgång för varje museiman, ej minst för en etnograf. KAUDERN var en mycket skicklig tecknare och en talangfull porträttör, och han hemförde från sina resor ett stort antal dukar, som föreviga folkscener och enskilda individer. Även hans väggkartor äro ur pedagogisk synpunkt mycket värdefulla.

En vetenskaplig institution behöver sitt eget språkrör. KAUDERN grundade 1935 serien »Etnologiska studier» såsom ett organ för den etnografiska avdelningen, oumbärligt även för dess biblioteks bytesförbindelser. Vid hans död var det 13:de bandet under tryckning. Intet anslag fanns för något dylikt ändamål, men villiga hjälpare trädde emellan, och själv föregick han med gott exempel genom att offra av sin egen blygsamma inkomst. KAUDERN hade för egen del mycket små fordringar på livet, han var överhuvud en anspråkslös människa. När det gällde museet var han icke rädd för att skifta hugg och den opposition han stundom mötte och de besvikelser livet bjöd honom nedslogo icke hans mod eller kom hans iver att slappas. Även hans motståndare torde erkänna att hans handlingar städse förestavades av ett osjälviskt intresse för det museum han satts att vårda och förkovra.

Bakom de resultat KAUDERN nådde som forskare och museiman ligger ett ofantligt arbete, allvarligt, ärligt och målmedvetet, utmärkt av grundlig kunnighet och av hängivenhet för uppgiften. Han hade ingen tanke på att spara sig; man var van att finna honom på sin post långt efter det arbetet på tjänsterummet officiellt var slut. WALTER KAUDERN är ett föredöme i plikttrohet. Göteborgs Museum tackar honom för den ovärderliga insats han gjort i dess utveckling.

C. Skottsberg.

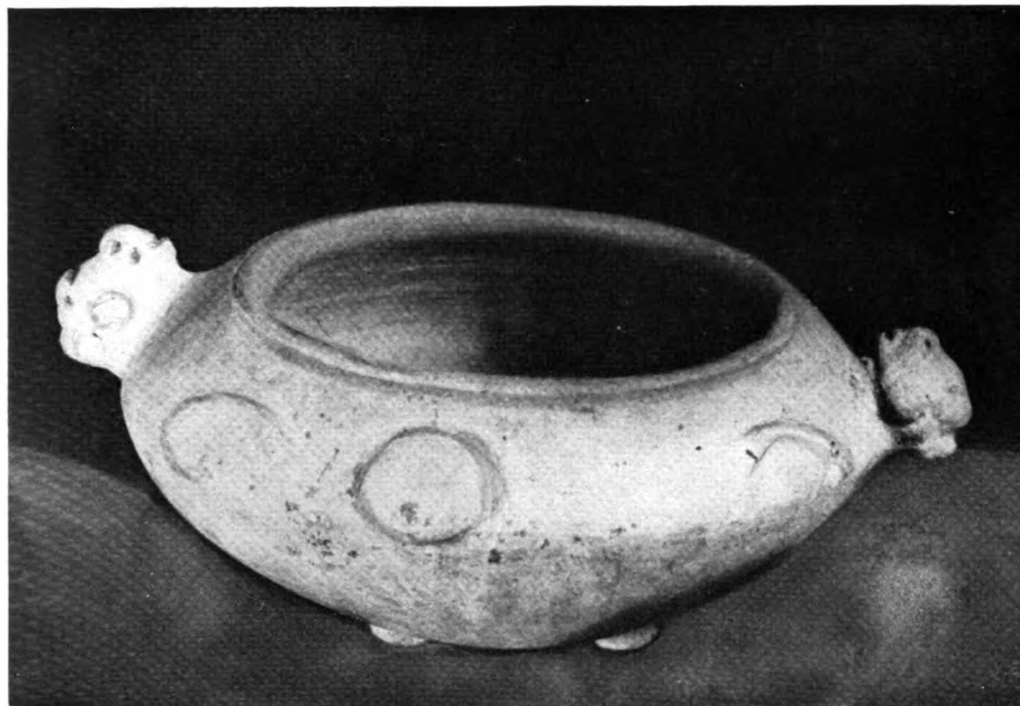

Fig. 1. Lerkärl från Sonsonate, El Salvador (1942.1.5). Skålen är försedd med fyra låga fötter. Största vidd 17 cm.

GÅVOR:

Kontant:

Av enskilda personer: Dir. SVEN COLLIANDER för inlösen av en samling från Kunama, kr. 250:—; av dir. ROBERT DICKSON för bestridande av särskilda utgifter kr. 1.000: —; av dir. PATRIK LITHANDER för anskaffande av monter till mannekäng från Nya Guinea, kr. 275: —, av bankdirektör A. E. S. NORÉEN, kr. 100: —; av givare som önskat vara okänd, kr. 100: —.

In natura:

Genom direkta gåvor ha samlingarna under 1942 ökats med 16 föremål. Av fru TERES KAUDERN har avdelningen fått mottaga 150 exemplar av Etnologiska Studier, vol. 12—13, och av grosshandlare ROBERT DICKSON två bokhyllor.

Ett vördsamt tack framföres till samtliga givare, vilka genom sina gåvor visat minnesgodhet mot den etnografiska avdelningen och gagnat det där bedrivna arbetet.

NYFÖRVÄRV:

På grund av rådande tidsläge har avdelningens förvärv varit få under år 1942. I allt har avdelningen tillförts 586 föremål, av vilka 469 äro arkeologiska ur den av amanuensen, fil. d:r S. RYDÉN hemförda samlingen från expeditionen 1938—39.

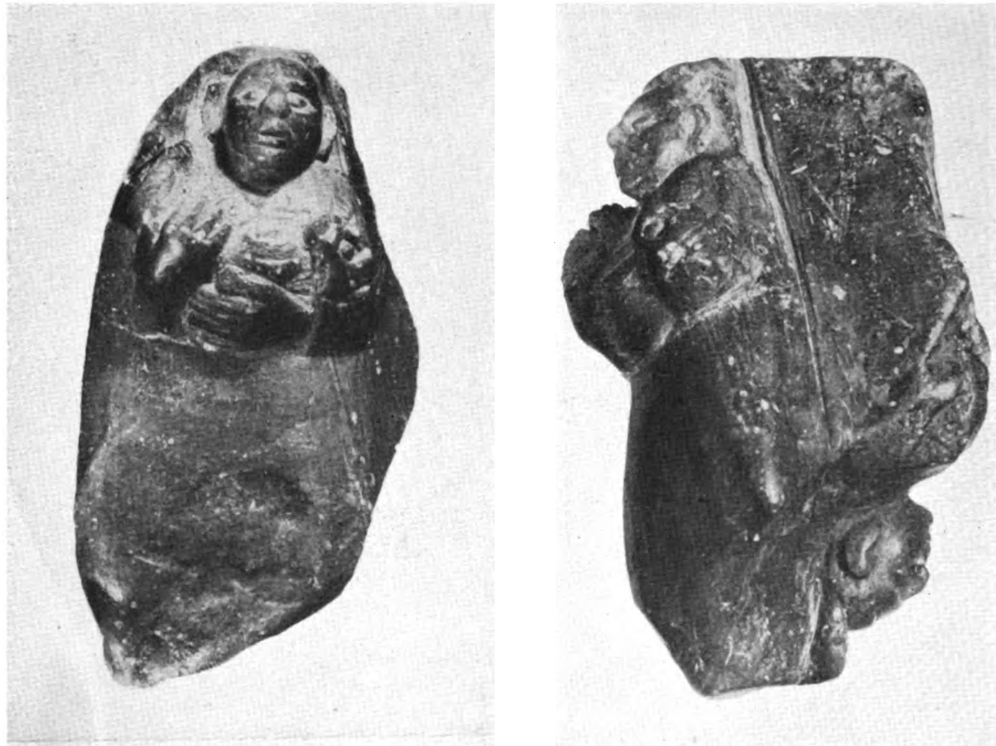

Fig. 2. Litet fragment av stenyxa(?) med två utskurna människofigurer. Chilanga, dept. Morazan, El Salvador (1942.1.2.). Originalets höjd blott 5,5 cm.

P o l a r f o l k.

1. *Lappar.*

Fröken TORBORG ÖIJERFELDT, Göteborg, har till avdelningen som gåva överlämnat en lapsk klövjesadel från Pålnoviken, Torne Lappmark (1942.9.1).

Genom intendent ERNST MANKERS förmedling har avdelningen av fru MAJA FORSBERG, Stockholm, inköpt nio förgyllda silverprydnader från en krage och sex st. från ett skärp (1942.2.1—2).

2. *Eskimåer.*

Inga nyförvärv under 1942.

N o r d a m e r i k a.

Inga nyförvärv under 1942.

M e x i c o och C e n t r a l a m e r i k a.

Svenske konsuln i San Salvador, HILDING SVAHN, har som gåva överlämnat en vacker arkeologisk samling från El Salvador, Honduras och gränsområdet mellan Salvador och Guatemala (1942.1.1—11), vilken utgör ett värdefullt komplement till hans tidigare donerade stora samlingar. Samlingen omfattar elva föremål,

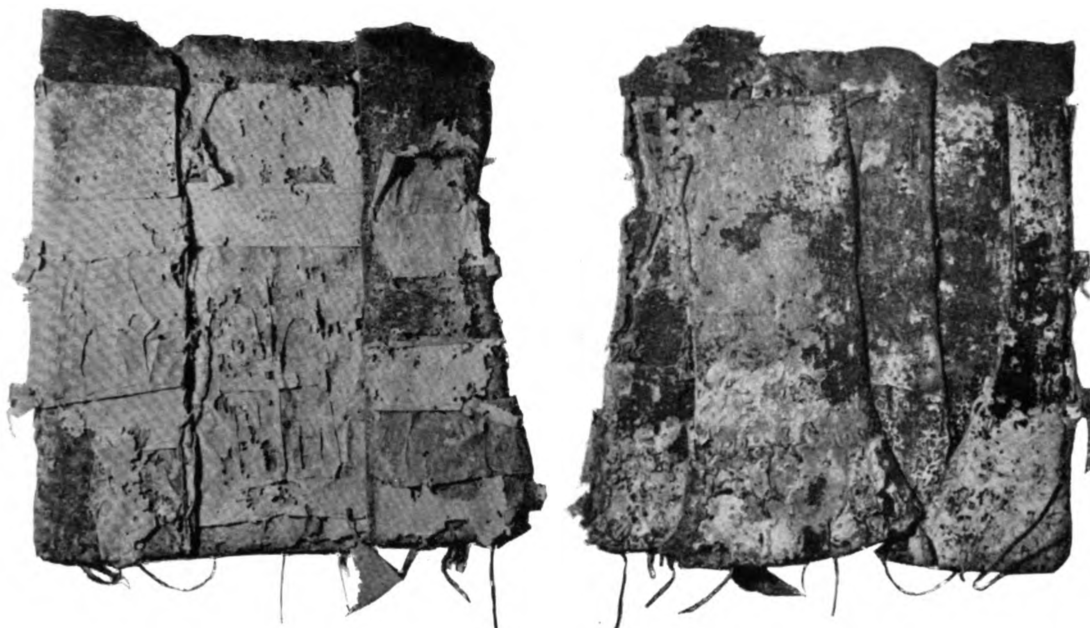

Fig. 3. Harnesk i fyra delar av alligatorskinn med påsydda remsor av apskinn (1942.4.280). Arkeologiskt fynd från Chiu-Chiu, Chile. Största höjd 63 cm.

däribland pil- eller lansspetsar av obsidian, en liten votivyxa av sten, en lergodsvissla i form av ett djurhuvud, ett par vackra dolkliknande stenredskap, ett fragmentariskt stenhuvud, samt de två här avbildade föremålen — en lerskål (fig. 1) och ett litet yxfragment, på vilket man skurit ut ett människohuvud och en kvinnofigur med ett barn i famnen (fig. 2). Trots det ringa formatet och materialets hårdhet, har den indian som format dessa figurer lyckats åstadkomma ett par detaljrika konstverk.

Sydamerika.

Ur de av undertecknad hemförda samlingarna från expeditionen 1938—39 inkatalogiserades slutgiltigt föregående år de etnografiska föremålen. Två föremålsgrupper ha detta år kunnat inordnas. De omfatta en mindre arkeologisk samling om 60 föremål (1942.5.1—60) från trakten av Casarabe, en pacificeringsstation bland sirionoindianerna omkr. 9 mil ö. om Trinidad i Mojos i Bolivia, samt en arkeologisk samling från ett gravfält vid ruinstaden Chiu-Chiu nära Rio Loa i norra Chile, omfattande 409 föremål (1942. 4.1—409). Återstående 4/5 av samma samling, som är uppordnad men ej katalogiserad, har av brist på arbetskraft ej slutgiltigt kunnat inordnas i avdelningens föremålsbestånd, och får därför en redogörelse för dessa anstå till kommande år. Den förstnämnda av de i år katalogiserade föremålsgrupperna härrör från en större och en mindre mound (boplatskulle) liknande de, som undersöktes 1908—09 av professor Erland Nordenskiöld något längre

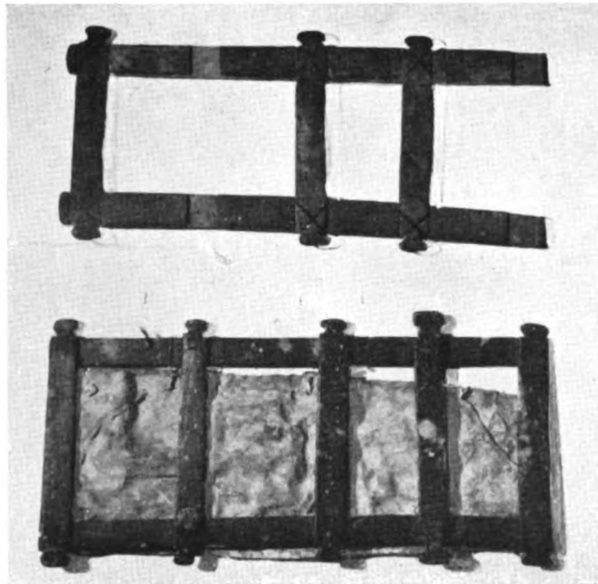

Fig. 4. Kraniepress (1942.4.226 a—b). Arkeologiskt fynd från Chiu-Chiu, Chile. Bredd 30 cm.

söder ut i Mojos och representerande samma kultur som dessa. De ofta 50 m långa och 25 m höga boplatskullarna äro uppförda av människohand för att ge torrt boplatsområde under regntiden, då praktiskt taget hela Mojos står översvämmat. Tyvärr måste undersökningarna av boplatskullarna vid Casarabe inskränkas till ett par provschakt. Utgrävningarna gjordes under regntid, och transporten från låglandet till höglandet av samtliga i denna del av Bolivia gjorda samlingar fick ske med flygmaskin. De arkeologiska samlingarna måste därför på grund av sin stora vikt och därmed ökade fraktkostnader starkt begränsas. Professor NORDENSKIÖLDS moundsamlingar ha tidigare varit utställda här på museet, men då de tillhörde Statens Etnografiska Museum i Stockholm, återbördades de dit efter NORDENSKIÖLDS frånfälle. Av desamma ha emellertid några enstaka fynd genom byte tillförts Göteborgs Museums etnografiska avdelning. De av undertecknad hemförda föremålen komplettera dessa fynd och göra att den intressanta moundkulturen i Bolivia nu blivit bättre — dock ej nöjaktigt — representerad i avdelningens sydamerikasamlingar.

Den andra av de ovan omnämnda föremålsgrupperna härrör från ett gravfält nära ruinstaden Chiu-Chiu i Rio Loa-området i norra Chile. Samlingen är gjord av ingeniör F. J. RUDERSHAUSEN i Chuquicamata, där den inköptes 1938 till största delen för privata medel av undertecknad. Då inlösen ej kunnat ordnas, har den som gåva överlämnats till museet. Norra Chile är ett typiskt ökenområde med inlandsbebyggelsen koncentrerad till oaser i anslutning till Loaflodens övre lopp. Området har varit befolkat av atacamaindianer, vilkas intressanta kultur hitintills varit orepresenterad i museets i övrigt rika arkeologiska samlingar från Sydamerika. Bristen har varit så mycket mera kännbar som närliggande områden i

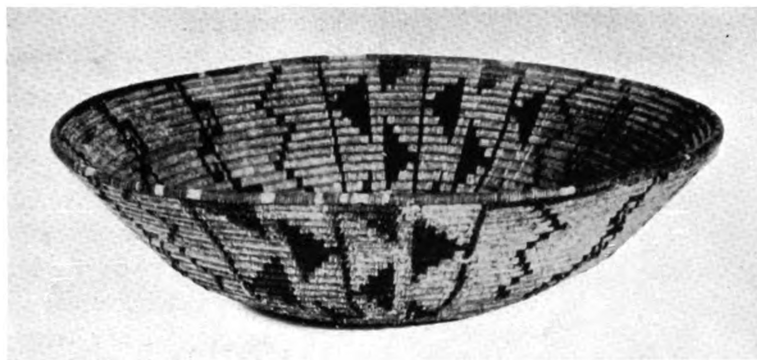

Fig. 5. Mönstrad korg (1942.4.75). Arkeologiskt fynd från Chiu-Chiu, Chile. Diameter 31 cm.

de flesta fall varit väl företrädda. Den nytillkomna samlingen ger en fyllig bild av de nu utdöda atacamaindianernas levnadssätt, och vad mer är: en av undertecknad företagen bearbetning av samlingen har givit säkra belägg för kulturförbindelser som man hitintills blott anat. I samlingen ingår sålunda ett av fyra delar sammansatt läderharnesk (fig. 3). Två à tre harnesk skurna i ett stycke, äro tidigare kända, men det museet tillhöriga av olika delar sammansatta är det enda kända i sitt slag. Man har velat göra gällande, att dessa harnesk skulle vara gjorda av sälskinn och sålunda utgöra belägg för atacamaindianernas handelsförbindelser med changos — indianbefolkningen på Stilla Havskusten i Norra Chile. Vid en undersökning företagen vid Naturhistoriska Museet har det emellertid visat sig, att materialet i det till etnografiska avdelningen hörande harnesket är alligatorskinn, som i prydnadssyfte försetts med påsydda remsor av apskinn. Vid jämförelse har också framkommit, att de tidigare kända läderharnesken troligen också äro tillverkade av alligatorskinn. Denna upptäckt visar, att atacamaindianerna måste ha haft förbindelser över Anderna med det tropiska området i östra Sydamerika. Närmsta plats där alligatorer förekomma i våra dagar är övre Pilcomayo. Ytterligare ett par fynd i samlingen bestyrka att atacamaindianerna haft handelsförbindelser åt detta håll, t. ex. en pung, gjord av skinnet från ett tvättbjörnshuvud. Flera av de kranier man anträffat i Rio Loa-området äro deformerade. Detta har troligen skett i förskönande syfte genom att anbringa bindor runt huvudet under tidigaste barnaår. Men man har även haft särskilt utförda apparater av tunna träribbor för detta ändamål. En sådan apparat har anträffats i den Rio Loa-området närliggande delen av Argentina. I den här behandlade samlingen ingår även en dylik apparat (fig. 4). Samlingen i övrigt består av bågar och pilar, klädesplagg och prydnadsföremål, lerkärl, skedar, korgar (fig. 5), som trots att de legat minst 500 år i jorden äro oskadade och med den vackra mönstringen helt bevarad. I samlingen finns vidare vackert skurna träskålar, sländor, s. k. snusrör av trä och ben, grimmor, packrep och skällor av trä för lamadjur samt ett jaktnät, det enda kända arkeologiska fyndet av detta slag från höglandsområdet i Sydamerika. En klubba med skivformigt stenhuvud är även den en stor sällsynthet.

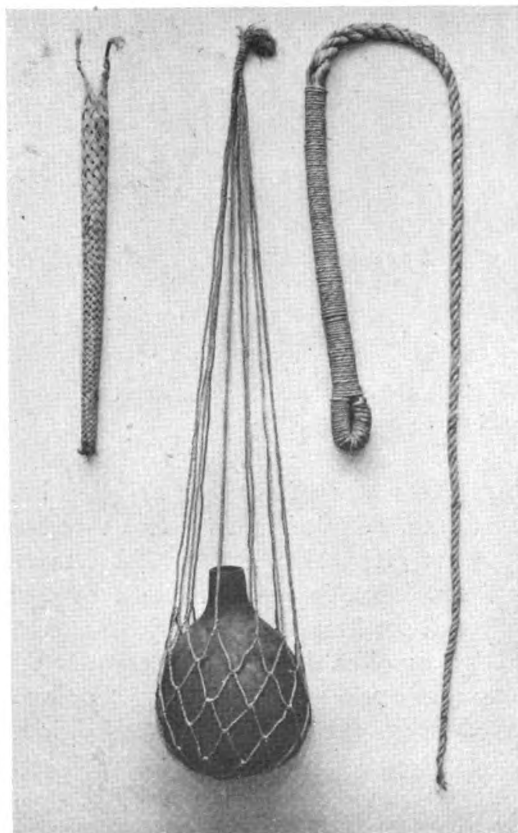

Fig. 6. Råttfälla flätad av palmbladsremsor (1942. 6.44.), smörkärna av kalebass och nätkasse (1942. 6.18) och en piska varmed man jagar bort gräshoppor (1942.6.38). Kunama, Eritrea. Fällans längd 80 cm.

O c e a n i e n.

Skolynglingen Lennart Berndtsson har som gåva överlämnat en »människoätargaffel» av trä med skaftet täckt av ett flätverk (1942.7.1). Gaffeln som hemförts av eldaren A. Hernås torde vara från Fidjiöarna och en modern efterbildning av de fordom brukade gafflarna, vilka bevarades omsorgsfullt och som gingo i arv från far till son.

A s i e n.

Av ryttmästare Douglas Gibson, Göteborg, har avdelningen som gåva fått mottaga ett svärd från Japan (1942.8.1).

I en samling som inköptes av avdelningen 1923 ingick bl. a. ett harnesk från Gilbertöarna. För att åstadkomma en komplett rustning har avdelningen genom byte med Statens Etnografiska Museum i Stockholm erhållit den skyddande dräkt, bestående av skjorta och byxor av mycket grovt flätverk, vilken bäres under rustningen (1942.10.1—2). Genom deposition av samma museum erhölls vidare den felande hjälmen och det magen skyddande pansaret av rockaskinn. I utbyte har lämnats en serie föremål, huvudsakligast korgarbeten ur undertecknads samling från sirionoindianerna.

A f r i k a.

Av missionären August Andersson, Göteborg, har inköpts en etnografisk samling från Kunamastammen i Eritrea (1942.6.1—82). Samlingen är gjord av missionär Andersson i början av 1900-talet och ger en god bild av stammens kultur. Den omfattar flera korgar, en pall, nackstöd av trä, vilka användas då man sover, prydnadsföremål, en stor liggmatta, ung. 2×4 m i fyrkant m. m., i allt 82 föremål (fig. 6—7). För avdelningen är denna samling ett värdefullt tillskott, då härmed en förut nästan orepresenterad del av Afrika blivit företrädd i samlingarna.

Av missionär John Hilberth, Askersund, har inköpts två kastknivar och fyra pilar (1942.11.1—6), som han insamlade 1937 hos Gbayastammen vid övre Sanga i Franska Kongo.

Genom intendenten, fil. d:r S. Roth, har avdelningen som gåva av tandläkare Adolf Roth, Malmö, fått mottaga ett halsband samt en träskulptur (1942.3.1—2).

VÅRD AV SAMLINGAR, UTSTÄLLNINGAR M. M.

Av de salar i övre våningen i museibyggnaden som disponeras av etnografiska avdelningen kvarstodo efter evakueringen i samband med den förstärkta försvarsberedskapen 1940 blott två i orubbat skick, nämligen de båda med samlingar från eskimåer och lappar. Eskimåsamlingen har varit tillgänglig för allmänheten under hela den tid evakueringen varade. Lappsamlingarna ha däremot inte kunnat visas på grund av att omgivande salar varit avstängda. Under året har därför monteringsarbetet av de återbördade samlingarna i första hand varit inriktat på att göra den etnografiska avdelningen från norra delen av Sydamerika tillgänglig för allmänheten för att härigenom öppna passage till lappsamlingarna, vilket arbete utförts av amanuens WASSÉN. I november kunde en del av dessa sydamerikasamlingar göras tillgängliga för allmänheten, och i den sal som rymmer de etnografiska samlingarna från norra Sydamerika återstår nu endast att iordningställa montrerna på läktaren. En av herr B. THÖRNBORG utförd mannekäng visande en festklädd Tucano-indian har fått sin plats i denna avdelning. Monteringsarbetet i de salar som ligga mellan eskimå- och lapputställningarna och som i huvudsak inrymma samlingarna från Australien, Söderhavet, Indonesien och Bortre Indien har ävenledes fortgått hela året och beräknas i huvudsak vara avslutad våren 1943, varefter återstår att ordna de etnografiska samlingarna från södra Sydamerika.

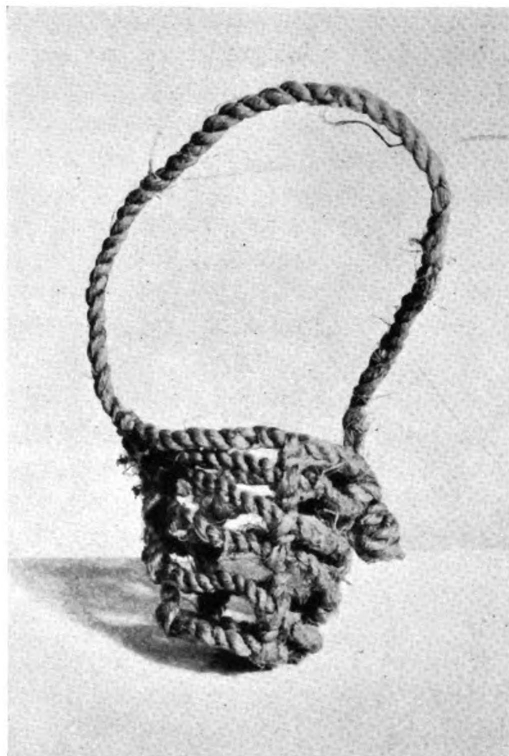

Fig. 7. Munkorg som sättes på lamm och killingar så att de ej kunna dia. Kunama, Eritrea. (1942.6.43.). Höjd 12 cm.

Till historiska avdelningen har avdelningen avstått en magasinslokal åt museigården mot en åt Köpmansgatan belägen. Härigenom har nödvändigheten av en genomgripande omordning och iståndsättande av avdelningens tyvärr alltför starkt begränsade magasins- och verkstadsutrymmen aktualiserats. Den magasinslokal mot Köpmansgatan som avdelningen tidigare disponerade, har i samband härmed i görligaste mån blivit reparerad, sedan det visat sig att väggarna fuktskadats. Det har tyvärr även konstaterats, att de i detta rum magasinerade samlingarna tagit skada av fukten. Det rum åt museigården som avdelningen allt fortfarande disponerar har omändrats för att helt kunna användas för fotoarbeten. En skiljevägg har satts in, varigenom erhållits dels ett större mörkrum, som även kan användas vid avfotografering, dels ett mindre rum med dagsljusbe-

lysning för andra arbeten i samband med fotograferingen. Särskilda anordningar för sköljning av fotografier och negativmateriel har iordningsställts, och flodljuslampor och annan nödvändig utrustning för fotografering har anskaffats. Ombyggnaden liksom inredningsarbeten har verkställts av avdelningens egen personal, huvudsakligast av herr B. THÖRNBORG. Den nytillkomna magasinslokalen åt Köpmansgatan har ännu ej kunnat iordningsställas, då den först i början av nästa år kan disponeras av avdelningen. En nödvändig förbättring av avdelningens verkstadslokal har av brist på arbetskraft måst uppskjutas till nästa år.

BIBLIOTEKET, KLICHÉ- OCH BILDARKIVET.

Avdelningens *bibliotek* har under 1942 ökats med 132 bokvolymer och särtryck. Liksom när det gäller samlingarnas tillväxt gör sig vårt lands avspärrning genom pågående krig märkbar även här, i det bytesförbindelserna med utomeuropeiska länder praktiskt taget avskurits. För avdelningens bytesförbindelser har doktorinnan TERES KAUDERN som gåva överlämnat 150 exemplar av den av hennes make startade och utgivna skriftserien, Etnologiska Studier, vol. 12—13. Av grosshandlare ROBERT DICKSON har avdelningen haft nöjet få mottaga två bokhyllor för boksamlingen. Bindningen av böcker har fortgått.

Klichésamlingen har under året ökats med 85 nummer, av vilka 71 klichéer användes för en avhandling om Sirionoindianerna överlämnats som gåva av undertecknad. Nio st. klichéer till Etnologiska Studier, vol. 12—13, ha överlämnats av amanuens WASSÉN och fem st. härröra från avdelningens årstryck för 1941.

Arbetet med ordnandet av fotoarkivet har fortgått hela året.

VETENSKAPLIGT OCH ÖVRIGT ARBETE, PERSONALEN.

Avdelningen har i studiesyfte under året besökts av flera svenskar, som tidigare haft sin verksamhet i utomeuropeiska länder. I juli besöktes avdelningen av fru C. DELLVIK, Persberg, hr TAGE LILIEGREN, Borås, docenten DOUGLAS MELIN, Uppsala, och intendent ERNST MANKER, Stockholm, i augusti av samelärarinnan KARIN STENBERG, Pjesker, och fil. d:r STURE LAGERCRANTZ, och i oktober av författaren PER WESTERLUND och professor GERHARD LINDBLOM.

Nästan varje vecka har avdelningens tjänstemän fått visa samlingar för en eller flera studiegrupper. Vid sex kvällsvisningar ha olika delar av samlingarna demonstrerats, delvis i samband med film eller skioptikonbilder.

Revision av äldre kataloger och samlingar ha pågått hela året.

Som intendent tjänstgjorde till sitt frånfälle 16.7. fil. d:r WALTER KAUDERN. Denne åtnjöt semester 16.3—30.3, 16.5—23.5, 26.5—30.5, företog tjänsteresa 26.5—30.5 och hade sjukledighet fr. o. m. den 1.7.

Andre amanuensen, fil. d:r STIG RYDÉN har på grund av semester ej tjänstgjort under tiden 16.3—21.3 och har fullgjort beredskapstjänst 1.4—31.8. Han har fr. o. m. 1.9 till årets slut innehaft förordnande som intendent. Företog tjänsteresa 16.12—17.12.

Andre amanuensen, fil. lic. HENRY WASSÉN har åtnjutit semester 1.12—5.12, 9.12—12.12, 28.12—30.12 och företog tjänsteresa 6.12—8.12. Amanuens WASSÉN

har innehaft förordnande som intendent under intendent KAUDERNS semester och tjänsteresa samt under tiden 1.7—1.9.

Såsom ordinarie vakter ha under året tjänstgjort herrar M. NILSSON och B. THÖRNBORG. Den förste åtnjöt semester 20.6—8.7, den senare 6.7—27.7. Herr B. THÖRNBORG har tack vare styrelsebeslut helt kunnat frigöras från vakthållning och har sålunda uteslutande kunnat ägna sig åt fotografering och allt mera nödvändiga konserveringsarbeten.

Som extra vakt har huvudsakligen tjänstgjort herr Å. WESTERLUND.

Herr J. REHNLUND har av Statens Arbetsmarknadskommission varit tilldelad avdelningen som arkivarbetare under tiden 9.1—15.7 och 5.10—31.12. Han har arbetat med revideringen av äldre samlingar och kataloger.

Följande avhandlingar och uppsatser behandlande avdelningen ha publicerats av dess tjänstemän:

Rydén, Stig: Notes on the Moré Indians, Rio Guaporé, Bolivia. Ethnos 2—3, Stockholm 1942.

Wassén, Henry: A Forged Maya Codex on Parchment, A Warning. Etnologiska Studier 12—13. Göteborg 1941, pp 293—304.

» » Walter Kaudern in Memoriam. Etnologiska Studier 12—13, Göteborg 1941, pp. 305—330.

» » In memoriam. Walter A. Kaudern 1881—1942. Ethnos 1942: 4, pp. 173—175, Stockholm.

Göteborg i april 1943.

S. RYDÉN

ELANDERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG
GÖTEBORG 1945